

Մ աշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
WWW.SOURPHAGOP.ORG (13-րդ տարի)

Այս թիւով.....

<u>Սուրբերու Յարգանքը Հայ Եկեղեցւոյ մէջ</u>	Էջ 2-4
<u>Ապրիլ ամսուան բացատրական տօնացոյց</u>	Էջ 4-7
Յինանց Օրեր	
Նոր Կիրակի - Կրկնազատիկ	
Աշխարհամատրան կամ Կանաչ Կիրակի	
Սուրբ Խաչի Երեսման Տօնը	
<u>Եզակի գիրեր</u>	Էջ 6
<u>Ճ, Մ, Յ, Ն գիրերը</u>	Էջ 7-10
<u>Տերը</u>	Էջ 12
<u>Քաջալերել ուրիշները</u>	Էջ 13
<u>Բառախաղի լուծում</u>	Էջ 14
<u>Շարական Նոր Կիրակիին</u>	Էջ 15
<u>Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը</u>	Էջ 16-15
<u>Ինչպէ՞ս ոգեկոչել Մեծ Եղեռնի նահատակներուն անմահ յիշատակը</u>	Էջ 20

Ապրիլ 2013 (Ի տարի թիւ 8)

Կ... Կրկնազատիկ Կանաչ Կիրակի Կարմիր Կիրակի

Խաչքարի Հեղինակ Շողովրդական Վարպետ,
Ռուբեն Նալբանդյան

Ամսուան Համարը

«Ամեն իշխանութիւն տրուեցաւ ինձի երկինքի մէջ եւ երկրի վրայ: Ինչպէս որ Հայրը զիս դրկեց, այնպէս ալ ես ձեզ կը դրկեմ: Հետեւաբար, գացեք եւ բոլոր ժողովուրդները ինձի աշակերտ դարձուցեք: Չանոնք մկրտեցեք՝ Հօր, Որդիին եւ Սուրբ Հոգիին անունով: Անոնց ստրվեցուցեք այն բոլոր պատուիրանները որ ես ձեզի տուի. եւ ահա միշտ ձեզի հետ պիտի ըլլամ, մինչեւ աշխարհիս վախճանը»: *Մատթէոս 28.18.20*

Հաւատք

Կրօն

Եկեղեցի

Լեզու

Մշակոյթ

Փոխան խմբագրականի

Այս թիւով կը շարունակենք Սրբութեան մասին դասախօսական շարքը, որ սկսանք Նոյեմբեր 2012-ի թիւով:

ՍՈՒՐԲԵՐՈՒ ՅԱՐԳԱՆՔԸ ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԷՁ

(ՏԱԹԵՒ ԱՐՔ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ, 25 Մայիս, 1984 - Անթիլիաս.)

Ներածութիւն

Արագ ակնարկ մը մեր եկեղեցիներու եւ վանքերու անուններուն վրայ, մեր ուշադրութիւնը կը կեդրոնացնէ այն իրողութեան թէ անոնցմէ շատեր սուրբերու անուններով կը կոչուին:

Ասիկա կը բացատրուի մեր եկեղեցւոյ պատմութենէն ի յայտ եկող այն ճշմարտութեամբ, թէ Հայաստանի մէջ քրիստոնէութեան ծաւալման առաջին իսկ օրերէն, սուրբերը ճակատագրական եւ տիրական դեր ունեցած են մեր եկեղեցւոյ եւ ազգի եկեղեցական, ազգային եւ մշակութային կեանքին մէջ: Աւելին՝ Առաքելական դարերէն եւ մանաւանդ Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի օրերէն սկսեալ, եկեղեցիներ առաւելաբար սուրբերու գերեզմաններուն եւ նշխարներուն վրայ շինուած վկայարաններ եղած են:

Սրբոց յարգանք ընծայելը եւ յատուկ տօներով զանոնք պատուելը ուրե՛մս մեր եկեղեցւոյ մէջ վերջամուտ սովորութիւն մը չէ: Այլ՝ բնական հետեւանքը մեր հաւատքի կեանքին հոլովոյթին եւ մեր եկեղեցական եւ ազգային կեանքի պատմական զարգացումին:

Ինչո՞ւ կը յիշենք Սուրբերը

Սուրբերը մեր կեանքին մէջ հետք ձգած եւ խոր ազդեցութիւն գործած անձինք եղած են.-

- 1.- Իրենց առաքինական եւ աստուածահաճոյ կեանքով.
- 2.- Հաւատքի, եկեղեցւոյ եւ ազգին համար տարած իրենց օգտաշատ գործունէութեամբ.
- 3.- Իրենց մարտիրոսական մահով.
- 4.- Իրենց կեանքի մասին կատարուած աստուածային եւ հրաշալի վկայութեամբ:
- 5.- Կրօնի եւ հայրենիքի պաշտպանութեան համար իրենց յանձն առած նահատակութեամբ:

Վերջին նշումը իւրայատուկ է մեր եկեղեցւոյ. բայց ընդհանրական եկեղեցւոյ համար միշտ սրբութեան անսասան փաստ նկատուած են մարտիրոսութիւնն ու աստուածային վկայութիւնը:

Տօներուն նպատակը

Սրբութիւնը որոշ իմաստով մեծ եւ բացառիկ անձերու անսահման եւ անսակարկ սիրոյն արտահայտութիւնն է Աստուծոյ, եկեղեցւոյ եւ մարդոց հանդէպ: Տօնակատարութիւններն ալ իրենց կարգին եկեղեցւոյ եւ ազգին սիրոյն, հիացումին, գնահատանքին եւ երախտագիտութեան արտայայտութիւններն են հանդէպ իրենց բացառիկ զաւակներուն կամ առաջնորդներուն:

Տօները եկեղեցւոյ հաւատքի կեանքին ընկերային երեսին մաս կը կազմեն: Խմբովին, միասին, միասնաբար կը հաւաքուինք որպէսզի բոլորին մեր ամբողջական հիացումը, սէրը, յարգանքը եւ երախտագիտութիւնը յայտնենք:

Ուել տօնի նպատակն է.-

- 1.- Ոգեւորութիւն արթնցնել եւ ուշադրութիւն հրաւիրել.

2.- Ներշնչող եւ վարակիչ մթնոլորտի մէջ անձը եւ հաւաքականութիւնը ընդունակ դարձնել շնորհքի եւ բարձր իտեալի մը ընկալման.

3.- Անձը մղել ինքնագիտակցութեան, ինքնագիտութեան եւ նուիրումի՝ աղօթանուէր ինքնամփոփման միջոցով:

Տօները ուրե՛մ, նպատակ ունին ուշադրութիւն հրաւիրել հաւատքի հիմնական ճշմարտութեանց վրայ, մեզ դնել մեր կոչման հիմնական պարտաւորութեանց դիմաց եւ գծել մեր բարոյական կեանքի ընդհանուր շրջագիծը: Այս բոլորը ոչ սակայն իբրեւ տեսութիւն, ուսուցում, պատգամ կամ հրահանգ վերէն, գերբնական էակէ մը միայն մեզի եկող, այլ մանաւանդ մեզի նման մարդու մը կեանքէն յայտնուող, որուն կեանքին եւ մեր կեանքին միակ տարբերութիւնը այն է՝ որ սուրբը իր հետ ունի իր վաստակը, շնորհքն ու Աստուծոյ վկայութիւնը:

Քրիստոնէութիւնը յաճախ կը նկատուի աննուաճելի գագաթ: Սուրբերն ու տօնական պահերը սքանչելի օրինակներ են, երբ այդ գագաթը նուաճուած կը թուի ըլլալ:

Սուրբերը կը բարեխօսե՞ն

Սուրբերը լուռ, քարացած, անկենդան խորհրդանիշներ չեն նկարի մը մէջ շրջանակուած եւ պատերէն կախուած: Ապրող եւ ներշնչող ներկայութիւն են: Միրելի եւ մտերիմ տիպարներ, որոնք մեր սրտին կը խօսին: Մեր երեւակայութիւնը կը խթանեն: Այլ իմաստով մեզի կը խօսին եւ բարիի մասին կը պատմեն:

Երբ մեզի մօտ կը զգանք զանոնք, անպայման որ պահապան հրեշտակի պէս ուղղութիւն, խրատ, քաջալերանք եւ ոյժ կու տան:

Սակայն անոնք նաեւ Աստուծոյ վկայութեամբ իսկ, Աստուծոյ մօտ են: Աստուծոյ կատարած մէկ բացառիկ դատաստանով, իր երանութեան հրաւիրուած են: Հոն ալ կը խօսին եւ Աստուծոյ կը պատմեն մեր մասին: Այսպէս անոնք միջնորդ եւ բարեխօս են: Կամուրջ են աշխարհի եւ երկնքի միջեւ՝ Աստուծոյ եւ մարդոց միջեւ:

Ինչպէ՞ս կը կատարուին սրբոց տօնախմբութիւնները

Երկու գլխաւոր կերպեր ունի հայոց եկեղեցին.-

1.- Տօնելի Սուրբեր:

Այս պարագային յատուկ օր, մաղթանք, ժամերգութիւն կամ պատարագ նշանակուած կ'ըլլայ:

2.- Յիշատակելի Սուրբեր

Այս պարագային հակառակ անոր որ մասնաւոր օր նշանակուած չ'ըլլար, ժամերգութեան ընթացքին Յայսմաւորքէն ընթերցումներով սուրբին կեանքը եւ առաքինութիւնները հաւատացեալներու ուշադրութեան կ'ընծայուին:

Ինչո՞ւ մեր եկեղեցին օտար սուրբերը կը պատուէ

Մեր եկեղեցին իրեն աւագ պարտականութիւն կը սեպէ հովուել եւ խնամատիրութիւն ընել հայ ազգին: Սակայն ան չի կրնար մոռնալ որ ինք Առաքելական եւ ընդհանրական եկեղեցի է: Մինչեւ Ե. դար, բոլոր եկեղեցիները դաւանական մէկ միութեան մէջ, իրենք զիրենք կը զգային թթխմոր աշխարհին եւ Աստուծոյ ձեռքին մէջ անօթ ընտրութեան: Այդ շրջանին սուրբերը բոլոր եկեղեցիներուն սուրբերն էին: Հայոց եկեղեցին հակառակ իր ազգային նկարագրին, տեսաբար հաւատարիմ փացած է եւ յարգած՝ ընդհանրական եկեղեցոյ կանոններն ու սկզբունքները: Անոր համար մինչեւ Ե. դարու բոլոր եկեղեցիներու սուրբերն ալ կը յարգուին մեր եկեղեցոյ մէջ:

Այսօր անհրաժեշտ է սուրբերը տօնել

Սրբոց տօնախմբութիւնները ժամանակի ընթացքին աճած եւ զարգացած են: Իրերայաջորդ սերունդներ իրենց փորձառութեամբ եւ հաւատքով հարստացուցած են այդ տօնախմբութիւնները:

Եկեղեցին բնաւ չի կրնար սուրբերէն եւ սրբութիւններէն հրաժարիլ: Եկեղեցին ինք ալ սուրբ է: Սրբութիւնը իր կարեւոր ստորոգելիներէն մէկն է:

Անցեալէն իրեն եկող այս ոյժը, իմաստութիւնը եւ կեանքի հանդէպ ունեցած կեցուածքը պահել, վերանորոգել եւ վերահաստատել իր աւագ պարտականութիւններէն է:

Սուրբերու յիշատակով եւ ներկայութեամբ եկեղեցւոյ սրբութիւնը կը ներգործէ հաւատացեալներու կեանքին մէջ, կը վերանորոգուի, աւիշ եւ սնունդ դառնալու աշխարհին եւ եկեղեցւոյ անդամներուն:

Եկեղեցւոյ սրբութեան մէջ է գաղտնիքը մարդկային կեանքին վերանորոգման: Սուրբերը յուշարարներ են՝ Աստուծոյ գոյութիւնը մեզի յիշեցնող եւ Բարձրեալը մեր կեանքին մէջ տիրական ներկայութեան վերածող:

Ապրիլ ամսուան բացատրական տօնացոյց

Բշ. 1	Յիշատակ Մեռելոց
Շբթ. 6	Յիշատակ Գլխատման Ս. Յովհաննէս Մկրտիչի
Կիր. 7	Նոր Կիրակի (Կրկնազատիկ)
Կիր. 14	Կանաչ Կիրակի (Աշխարհամատրան)
Կիր. 21	Կարմիր Կիրակի
Դշ. 24	98րդ Տարեդարձ Հայոց Յեղասպանութեան
Կիր. 28	Տօն Երեւման Սուրբ Խաչին

ՅԻՆԱՆՅ ՕՐԵՐ

Ինչպէս ունինք Չատիկէն առաջ 50 օրերու տրամութեան եւ ապաշխարանքի շրջան մը, հաւատացեալը նախապատրաստելու համար եկեղեցական մեծագոյն այս տօնին, այնպէս ալ ունինք Չատիկէն յետոյ 50 օրերու հոգեւոր ուրախութեան շրջան մը, որ շարունակութիւնը եւ երկարաձգումն է Չատիկի խորհուրդին եւ վայելքին: Յարութեան տօնին յաջորդող այս օրերը ծանօթ են տօնացոյցի մէջ ՅԻՆՈՒՆՔ կամ ՅԻՆԱՆՅ ՕՐԵՐ անունով:

«Յինունք»-ի արմատը՝ կամ եզակին պէտք է ըլլայ ԻՆՆ բառը. եւ ենթադրութիւնը այն է, որ Յինունք կը նշանակէ այն 9 յաջորդական Կիրակիները, որոնք կը սկսին Չատիկով եւ կը վերջանան Յարութեան առաջին Կիրակիով, որ կը յաջորդէ Հոգեգալուստին: Յատկանշական երեւոյթը այն է, որ Սրբոց տօներ տեղի չեն ունենար Չատիկէն մինչեւ Յարութեան առաջին Կիրակին երկարող ժամանակամիջոցի ընթացքին:

Յինունքը կը գործածուի Չատիկէն Հոգեգալուստ երկարող 50 օրերու շրջանին համար: Անոր առաջին 40 օրերը, որոնք կը յանգին Համբարձման տօնին, ամբողջութեամբ նուիրուած են Քրիստոսի յարութեան փառաբանութեան. ուրիշ խօսքով քառասնօրեայ այս շրջանին ամէն մէկ օրը Կիրակի է, որոնց ընթացքին կ'երգուին Կիրակի օրերուն յատուկ շարականները (ի բացառեալ Կարմիր Կիրակիէն):

ՆՈՐ ԿԻՐԱԿԻ – ԿՐԿՆԱԶԱՏԻԿ

ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒԹԵԱՆ

Արեւելեան Եկեղեցիներ Չատկին յաջորդող Կիրակիին կու տան ՆՈՐ մակդիրը, այն բացայայտ պատճառով, որ Չատիկը ըլլալով գերազանց Կիրակին, անոր յաջորդողը կ'ըլլայ սկիզբը տարւոյն բոլոր Կիրակիներուն: Հայաստանեայց Եկեղեցին, սակայն, ունի ուրիշ անուանակոչում մը այս Կիրակիին համար – ԿՐԿՆԱԶԱՏԻԿ – ինչ որ կը նշանակէ թէ այս Կիրակիին կը կրկնուին Չատկական ուրախութիւնները, ինչպէս նաեւ Չատկին տիրող հոգեւոր ու ընկերային մթնոլորտը:

Ըստ այս Կիրակիի շարականներու մեկնաբանութեան Նոր Կիրակիին իր մէջ կը բովանդակէ մարդկային կեանքի վերանորոգութեան խորհուրդը: Բնութեան գեղեցկագոյն երեւոյթներէն է վերանորոգութիւնը: Ծառերն ու ծաղիկները անձրեւով ու արեւով յազենալէ յետոյ կ'արթնան, կը վերակենդանան: Արտաքին ազդակներ անհրաժեշտ են նաեւ մեր ներքին կեանքի վերանորոգութեան համար: Մեր գաղափարները, մեր համոզումները, մեր սէրը, մեր հաւատքը եւ այն ամէնը, որոնք չեն երեւիր եւ որոնք սակայն կը կազմեն մեր ներքին կեանքը, ներքին մարդը, կը կարօտին նոր ներարկումի, նոր աւիշի, նոր արեւի եւ անձրեւի:

Յիսուս է մարդկային բանական կեանքի գերագոյն վերանորոգիչը: Ան վերանորոգեց Հին Ուխտը, որ մաշած էր այլեւս եւ իր նպատակին չէր ծառայէր, այլ՝ Աստուծոյ նոր նպատակին անբաւարար էր: Յիսուս պէտք տեսաւ ՆՈՐ ՈՒԽՏ մը հաստատել նոր քարոզութեամբ եւ գայն կնքեց իր արիւնով: Նորոգեց հին պատուիրանները. նոր «գինին» նոր «տիկերու» մէջ լեցուց: Ամէն մարդ որ կը լսէր իր քարոզութիւնը կամ ականատես կ'ըլլար իր հօր գործերուն զարմացած կամ զայրացած կ'ըսէր. «Այս ի՛նչ նոր ուսուցում է» (Մարկ. 1.27): Յիսուս «նոր պատուիրան» տուաւ համայն մարդկութեան – սիրոյ պատուիրանը:

Առաքեալները, որոնք հոգեւին նորոգուած էին Քրիստոսի քարոզութեամբ, յարութեամբ ու մանաւանդ Սուրբ Հոգիի ներգործութեամբ, նոյն վերանորոգութիւնը կը թելադրեն բոլորին: Պօղոս Առաքեալ, որ արդարեւ Յիսուսի ուղղակի եւ անմիջական ազդեցութեամբ հոգեպէս եւ հիմնովին վերակենդանացաւ, իր նամակներուն մէջ հօր շեշտ կը դնէ այս լարին վրայ: «Չարութեան հին խմորը դուրս նետեցէք ձեզմէ, որպէսզի ամբողջութեամբ նոր եւ անխմոր զանգուած մը ըլլաք:» (Ա. Կորնթ. 5.7): Կը պնդէ «Նոր մարդ, նոր արարած» ըլլալու անհրաժեշտութեան վրայ: «Ոչ թլփատուած ըլլալը եւ ոչ ալ անթլփատ ժառանգութեան մարդի մէջ արժէք մը կրնան ներկայացնել. էականը «նոր արարած» ըլլալն է (Գաղ. 6.15): «Ուստի մոռցէ՛ք ձեր հին ինքնութիւնը, այսինքն՝ ձեր նախկին ապրելակերպը, որ խաբուսիկ ցանկութիւններով ապականած էր, վերանորոգուեցէ՛ք հոգիով՝ ձեր մտածելակերպը փոխելով...» (Եփս. 4. 22-23): «Մոռցէ՛ք ձեր հին կեանքն ու նախկին գործերը եւ նոր մարդ եղէ՛ք ձեր Արարչին պատկերին համաձայն նորոգուելով, որպէսզի կարենաք զինք ճանչնալ» (Կող. 3. 10): «Ուստի չենք թուլնար բնաւ: Նոյնիսկ եթէ մարմնապէս հետզհետէ կը քայքայուինք, բայց ներքնապէս կը նորոգուինք օրէ օր»: (Բ. Կորնթ. 4.16):

Ու Նոր Կտակարանը իր վախճանին կը բերուի երբ Յայտնութեան Գրքի Տեսանողը կ'ըսէ. «Ապա տեսայ նոր երկինք եւ նոր երկիր մը, որովհետեւ նախկին երկինքն ու նախկին երկիրը անյայտացան... Ան որ գահին վրայ նստած էր, ըսաւ. ահաւասիկ ամէն ինչ նոր կը

դարձնեն» (Յայտ. 21. 1,5):

Քրիստոնեական հիմնական այս գաղափարին յատկացուած է Նոր Կիրակին: Եւ օրուան շարականը, որ Ներսէս Լամբրոնացիի քերթողական բարձր ոճով գրչին արգասիքն է, կը յայտարարէ մարդկային ազգի նորոգութիւնը մեղքի եւ մահուան հնութենէ եւ կը հռչակէ այս Կիրակին իբրեւ Նաւակատիքը, այսինքն սկիզբը մեր փրկութեան:

Շարականին սկիզբը յիշուած «Նորոգեալ Կղզիք»ը քրիստոնեայ դարձած ազգերն են. նոյն նշանակութիւնը ունի յաջորդ տողի «Եկեղեցիք հեթանոսաց» բացատրութեան հետ: Շարականի երկրորդ տունով Սրբազան բանաստեղծը խօսքը կ'ուղղէ «Հարսին», այսինքն Եկեղեցին, ըսելով. «Ներսէն զարդարուէ ոսկեճամուկ զգեստներով պճնուած». այսինքն առաքինութիւններով եւ սրբութեամբ նորոգուէ: Երրորդ տունի «Միոնի Որդիները» եկեղեցիի զաւակներն են: Շարականի այս համարով կը թելադրուի անոնց. «Ուրախացէք ի Քրիստոս թագաւորն» եւ ձեր հոգիներուն հնութենէն նորոգուած ըլլալու առիթով Նաւակատիք տօնեցէք եւ օրհնեցէք հրեշտակներու հետ «փառաց թագաւոր» Քրիստոսը:

Երանի անոնց, որոնց մէջ չէ մեռած եռանդը, հաւատքը եւ տրամադրութիւնը վերանորոգուելու: Անոնք պիտի նմանին հզօր արծիւին, որ ամէն տարի կը փոխէ իր փետուրները եւ խորհրդանշանը կը հանդիսանայ երկարակեցութեան եւ անսպառ ոյժի: Անոնք պիտի նմանին խնձորենիին որ ամէն տարի նոր ծաղիկներով եւ նոր տերեւներով կը պատմուճանուի, եւ ամէն տարի նոր պտուղներով կը բեռնաւորուի:

* * * * *

Եզակի գիրեր
Հայերէն գիրերով Sudoku

զ	ա	թ	զ	դ	բ	ե	ը	է
դ	զ	է	ը	զ	ե	թ	բ	ա
ե	ը	բ	թ	ա	է	զ	զ	դ
թ	է	ա	բ	ը	զ	դ	ե	զ
զ	ե	դ	ա	է	թ	ը	զ	բ
բ	զ	ը	դ	ե	զ	զ	է	թ
ա	դ	ե	է	բ	ը	զ	թ	զ
ը	բ	զ	զ	թ	ա	է	դ	ե
է	թ	զ	ե	զ	դ	բ	ա	ը

		ե			է		ա	թ
	զ			բ				ը
թ		է				դ		
	թ	զ			բ			
			զ			զ	է	
		թ				է		զ
ը				ա			զ	
դ	զ		ե			ա		

Նախորդ «Եզակի գիրեր»ուն լուծումը

Ամբողջացուր քառակուսիները, գործածելով ա, բ, գ, դ, ե, զ, է, ը, թ գիրերը պայմանաւ որ միայն մէկ անգամ գործածես իւրաքանչիւր գիր, իւրաքանչիւր

- . հորիզոնական գիծի վրայ
- . ուղղահայեաց գիծի վրայ եւ
- . իննեակ քառակուսիի մէջ:

Աշխարհամատրան կամ Կանաչ Կիրակի

Կանաչ Կիրակի անունը կը տրուի Չատկուայ երրորդ Կիրակիին, որ Չատիկէն 14 օր ետք կը հանդիպի եւ Չատկուան հետ 35 օրուան շարժականութիւն ունի:

Աշխարհամատուր բառը կը գործածուի իբր աշխարհաժողով, բազմութեան յատկացեալ եկեղեցի, եւ այս անունը տրուած է Սիոնի Վերնատան, ուր Քրիստոս իր վերջին զատկական ընթրիքը կատարեց եւ Ս. Հաղորդութեան խորհուրդը հաստատեց, եւ ուր առաքեալները սովորութիւն ըրին հաւաքուիլ Քրիստոսի Համբարձումէն ետք: Այս տեղը հաւանաբար Յովհաննէս Մարկոսի տունն էր՝ ուր աղօթքի կը ժողովուէին նոր հաւատացեալները: Հայոց Եկեղեցոյ յատուկ է եկեղեցոյ անունով տօներ կատարել. ասոնց գլխաւորն է Աշխարհամատրանը՝ այսինքն Վերնատան քրիստոնէութեան առաջին եկեղեցին ըլլալուն յիշատակը, որ բոլոր քրիստոնէայ եկեղեցիներուն նախատիպն էր եւ եկեղեցոյ նուիրականութեան նշանակը: Աշխարհամատրան օրը Կանաչ Կիրակի ալ կը կոչուի:

Սուրբ Խաչի Երեւման Տօնը

Համբարձումէն 11 օրեր առաջ, որ այս տարի կը հանդիպի Ապրիլի 28-րդ օրը, Հայաստանեայց եկեղեցին կը յիշատակէ Սուրբ Խաչի երեւման դէպքը որ տեղի ունեցաւ 351 թուին, այն տարիներուն երբ Կիրեղ եպիսկոպոս Երուսաղէմի պատրիարք էր: Այդ տարի, Հոգեգալստեան առաւօտուն ժամը 3-ին, ահաւոր մեծութեամբ լուսաւոր խաչ մը երեւցաւ երկինքին վրայ, մէկ ծայրը Գողգոթայի եւ միւս ծայրը Չիթենեաց լեռան վրայ եւ շատ ժամեր տեւելով՝ տեսնուեցաւ Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներուն կողմէ, որոնք զոջումով եւ բարեպաշտութեամբ սկսան դէպի եկեղեցիներ վազել, հոն փառք ու գոհունակութիւն յայտնելու համար Աստուծոյ: Այս հրաշալի երեւոյթը անմոռանալի եւ աննախընթաց դէպք մը ըլլալուն համար, այդ թուականէն ի վեր կը մսայ յիշատակութեան արժանի տօն: Հայ եկեղեցին զայն կը տօնէ Չատիկը հաշուելով, հինգերորդ Կիրակին ու խաչի երեւման տօնը Չատիկին կապուած ըլլալուն համար կը նկատուի շարժական տօն եւ ունի 35 օրուայ շարժականութիւն:

Ճառագայթ փառաց,
Ճանապարհի ինձ ցոյց,
Ճեպել ի յերկինս:

Միածինդ չօր,
Մոյձ զիս յառագաստ,
Մարութ հարսանեացդ:

Յորժամ գաս փառօք,
Յահագին աւուրն,
Յիշեա զիս, Քրիստոս:

Նորոգող հնութեանց,
Նորոգեա եւ զիս,
Նորոգ զարդարեա:

Տէրը

Աստուածաշունչի մէջէն յատուկ այս համարը գտնելու համար վարի ցանկէն սրբէ .

- * մ-ով սկսող բառերը
- * Կենդանիներու անունները
- * դասարանին մէջ գործածուող ապրանքներու անունները
- * բանջարեղէններու եւ պտուղներու անունները:

Ապա, մնացած բառերը ընդօրինակէ վարի գծիկներուն վրայ, սկսելով վերէն, ձախէն աջ:

նարինջ
Տէրն
լոլիկ
մուկ
վարունք
մրջին
է
հազար
մազ
գիրք
մատիտ
հովիւս
խնձոր

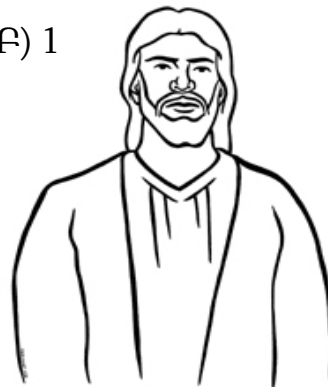
ռետին
առիծ
աթոռ
ուստի
կերաս
գրասեղան
գծաքաշ
ռեւէ
մագաղաթ
կով
մագնիս
բանի
կալիճ

թռչուն
կարօտ
մոմ
մելան
պիտի
գրադարան
միաբան
վագր
գրատախտակ
աղուէս
չմամ
մուրճ
կատու

----- , -----

----- :

Սաղմոս 23 (ԻԲ) 1

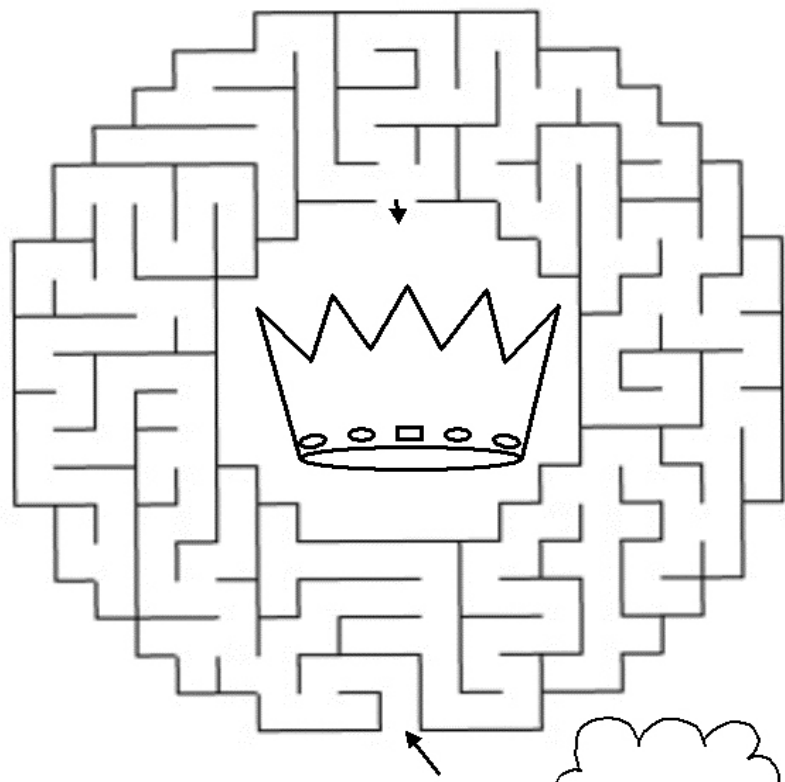
Քաջալերել ուրիշները

Թիփին համապատասխանող գիրը դնելով գտիր Աստուածաշունչին մեջ յիշուած տողեր քաջալերանքի մասին:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ի	ւ	ն	է	հ	ա	մ	ե	ը	բ	ք
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
կ	ր	տ	ջ	լ	ո	պ	ց	դ	ս	շ

5 8 14 8 2 6 10 6 13 11 6 15 6 16 8 13 8 19 4 11 1 13 6 13 8 2 1 13 6 13 17 2 5 6 2 6 14 11 9

 6 7 13 6 18 3 20 8 19 4 11 1 3 22 18 4 21 6 13 20 4 3 12 9 3 4 11 Ա. Թեսաղոնիկեցիներուն 5:11

Օգնէ որ այս իշխանուհին վերագտնէ իր կորսնցուցած թագը:

Բառախաղի լուծում (Մաշտոցի Արձագանգ Մարտ)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	ս	ա	ր	տ	է	զ	*	խ	ա	ն	դ
2	ա	ր	*	ն	ն	լ	շ	*	ր	*	ա
3	տ	ա	ր	ա	ծ	ն	լ	թ	ի	լ	ն
4	ն	ր	ն	շ	*	կ	ն	ր	*	*	դ
5	լ	*	տ	է	ր	*	ն	ն	ր	*	ա
6	հ	*	ն	ն	*	զ	ա	մ	*	ա	դ
7	ա	ն	կ	*	ա	*	*	*	ա	*	*
8	ն	ա	ր	ն	ջ	ա	զ	ն	յ	ն	*
9	*	մ	ա	կ	*	ր	*	լ	*	ա	կ
10	ի	ն	ք	ն	ա	կ	ա	մ	*	բ	*
11	մ	*	*	բ	*	դ	*	ս	*	*	*

Ես ոչխարներս կը ճանչնամ.անոնք ձայնս կը լսեն եւ կը հետեւին ինձի:
Յովհաննէս 10:27

Շարական Նոր Կիրակիին

- Օրհնութիւն -

Նորոգեալ կրողիք առ Աստուած, եկեղեցիք հեթանոսաց,
Ի գլխոց լերանց գոչմամբ ձայնի, տուք ըզփառս Աստուծոյ.
Եւ պատմեցէք զքաջութիւն Յարուցելոյն ի մեռելոց:

Երկնաւոր փեսային հարսնացեալ եկեղեցի Աստուծոյ,
Զարդարեա ի ներքոյ ի հանդերձրս յոսկեհուորս պրսակեալ.
Քանզի ահա գայ առ քեզ Քրիստոս փառաց թագաւորն:

Բախացեալ որդիք Սիոնի, ի թագաւորն Քրիստոս,
Տօնեցէք ցնծութեամբ զնաւակատիս հոգւոց մերոց նորոգեալք ի հնութենէ.
Եւ ընդ հրեշտակս օրհնեսցուք զՔրիստոս փառաց թագաւորն:

Սքանչելի է խորհուրդ տնօրէնութեան քո, Քրիստոս,
Որ իջեր է ի Հօրէ, ի սէր հարսին եկեղեցւոյ զոր ընտրեցեր.
Որով փառաբանիս, Քրիստոս, անմահ թագաւոր:

Երեւեցար յարուցեալ եկեղեցւոյ քո հիմանցն,
Յորմէ Թովմաս հրաժարէր ոչ հաւատալ զքեզ տեսողացն.
Որում ցուցեր այսօր փափաքողին զվերըս մարմնայդ:

Սարսելով Թովմայի շօշափէր զխոցուած տիգին եւ զբեւեռացն,
Եւ գոչելով վերաձայներ Տէր եւ Աստուած դաւանելով ըզյարուցեալդ.
Որով առաք զերանին որք ոչ տեսեալ հաւատացար:

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Նորոգուած կողմներ, Ազգերու եկեղեցիներ,
Լեռներու կատարներէն բարձրաձայն փառք տուէք Աստուծոյ.
Եւ պատմեցէք քաջութիւնը Յարուցեալին:

Երկնաւոր փեսային հարսնացեալ եկեղեցի Աստուծոյ,
Զարդարուէ ներքնապէս ոսկեհուռ հանդերձներով պճնուած.
Քանզի կ'իջնէ քեզի Քրիստոս փառաց թագաւորն:

Ուրախացէք, Սիոնի որդիներ, Քրիստոս թագաւորով,
Տօնեցէք ցնծութեամբ նաւակատիքը մեր հոգիներուն.
Եւ օրհնեցէք հրեշտակաց հետ զՔրիստոս, փառաց թագաւորն:

Սքանչելի է, Քրիստոս, խորհուրդը տնօրէնութեանդ,
Որ իջար Հօրմէ ի սէր Հարսիդ եկեղեցւոյ,
Որմէ փառք կը ստանաս, Քրիստոս, անմահ թագաւոր:

Երեւեցար յարուցեալ եկեղեցւոյդ հիմքերուն,
Իսկ բացական, Թովմաս, չէր հաւատար տեսնողներուն.
Որուն սակայն ցոյց տուիր այսօր վերքերը մարմնայդ:

Սարսափահար Թովմաս կը շօշափէր հետքը վերքիդ եւ զամերուն,
Ու բարձրաձայն յարուցեալդ Տէր եւ Աստուած կը դաւանէր:
Որով մենք ալ երանուեցանք, զի չտեսած Քեզ հաւատացինք:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Մանկապարտեզի անկիւն

Եմմաուսի ճամբուն վրայ
Ամբողջացո՛ւր ըստ Ղուկաս 24.13-17 համարներուն:

Ճանչնար, գիտ, տասնրմէկ, պատահած, խօսակցէին,
գիշերելու, Յիսուս, երթալ, ծածկուած, հացը, կտրեց, երկուքը

Նոյն օրը աշակերտներէն ----- Եմմաուս անունով -----
մը կ'երթային, որ Երուսաղէմէն շուրջ ----- քիլոմէթր հեռու է:
Անոնք իրարու հետ կը խօսէին ----- անցուդարձերուն մասին:
Մինչ իրարու հետ կը ----- ու կը վիճէին, ----- անձամբ
մօտեցաւ անոնց եւ սկսան միասին -----: Անոնց աչքերը այնպէս
մը ----- էին, որ չէին ----- զայն: ...

Յիսուս անոնց հետ տուն մտաւ ----- համար: Երբ անոնց
հետ սեղան քաղմեցաւ, առաւ -----, օրհնեց, ----- եւ անոնց
տուաւ: Անմիջապէս անոնց աչքերը քաղմեցան եւ ճանչցան զինք,
բայց ինք անոնց աչքերէն անյայտացաւ:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Ա., Բ. եւ Գ. դասարաններու անկիւն

1.- Ի՞նչ կը կոչուի Սուրբ Յարութեան Կիրակիին յաջորդող Կիրակի օրը (երկու պատասխան):

- ա. Նոր Կիրակի
- բ. Կրկնագատիկ
- գ. Կանաչ Կիրակի
- դ. Կարմիր Կիրակի

2.- Ս. Խաչի երեւման Տօնը ո՞ր Կիրակի օրուան կը յաջորդէ:

- ա. Նոր Կիրակի
- բ. Կրկնագատիկ
- գ. Կանաչ Կիրակի
- դ. Կարմիր Կիրակի

3.- Ամբողջացո՞ւր ըստ Սաղմոս 23 (ԻԲ) 1-ին.

Տէրն է -----, ուստի ունէ բանի ----- պիտի չմսամ:

4.- Յիսուս իր ձերբակալութենէն առաջ ի՞նչ կ'ընէր:

- ա. կ'ուտէր
- բ. կը խմէր
- գ. կ'աշխատէր
- դ. կ'աղօթէր

5.- Այս տարի ե՞րբ էր Ծաղկազարդը. Ապրիլ - ին:

6.- Ո՞վ գլորեց Յիսուսի գերեզմանը գոցած մեծ քարը:

- ա. Կիները
- բ. Աշակերտները
- գ. Աստուծոյ հրեշտակը

դ. Պահակ զինուորները

7.- Ոտնլուան շաբթուայ ո՞ր օրը տեղի ունեցաւ:

- ա. Երկուշաբթի
- բ. Երեքշաբթի
- գ. Չորեքշաբթի
- դ. Հինգշաբթի

8.- Վերջին Ընթրիքը շաբթուայ ո՞ր օրը տեղի ունեցաւ:

- ա. Երկուշաբթի
- բ. Շաբաթ
- գ. Չորեքշաբթի
- դ. Հինգշաբթի

9.- Յիսուսի խաչելութիւնը շաբթուան ո՞ր օրը տեղի ունեցաւ:

- ա. Ուրբաթ
- բ. Երեքշաբթի
- գ. Չորեքշաբթի
- դ. Հինգշաբթի

10.- Կիրակի օրը Յիսուսի յարութենէն առաջ ի՞նչ կը կոչուէր:

- ա. Մէկշաբթի
- բ. Շաբաթ
- գ. Կիրակի
- դ. Արեւի օր

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Դ., Ե. եւ Ջ. դասարաններու անկիւն

1.- Ի՞նչ կը կոչուի Ս. Ջատիկին
յաջորդող 50 օրերու շրջանը.

Յ-----

2.- Յիսուս իր յարութենէն քանի՞ օր
ետք համբարձաւ:

- ա. 7
- բ. 21
- գ. 40
- դ. 50

3.- Տուր Նոր Կիրակիին հոմանիշ մը.

- ա. Կանաչ Կիրակի
- բ. Կապոյտ Կիրակի
- գ. Կարմիր Կիրակի
- դ. Կրկնագատիկ

4.- Տուր Աշխարհամատրան
Կիրակիին հոմանիշ մը.

- ա. Կանաչ Կիրակի
- բ. Կապոյտ Կիրակի
- գ. Կարմիր Կիրակի
- դ. Կրկնագատիկ

5.- Սուրբ Խաչի Երեւման Տօնը
Համբարձումէն քանի՞ օրեր առաջ կը
սօնենք.

- ա. 5
- բ. 7
- գ. 11
- դ. 13

6.- Այս տարի Հայոց
Ցեղասպանութեան քանի՞ երորդ
տարեդարձն է.

--

7.- Ամբողջացո՞ւր.

- Յորժամ գաս -----,
- Յահագին -----
- Յիշեա զիս, -----:

8.- Ո՞ր սուրբը գլխատուեցաւ որուն
յիշատակը այս տարի Ապրիլ 6-ին կը
յիշատակենք.

Ս. -----

9.- Ո՞ւր կը կարդանք. «Ես
ոչխարներս կը ճանչնամ. անոնք
ձայնս կը լսեն եւ կը հետեւին ինծի:

Աւետարան ըստ Յովհաննէսի --.--

10.- Յիսուս իր յարութենէն ետք
քանի՞ աշակերտներու Եմմաուսի
ճամբուն վրայ հանդիպեցաւ.

- ա. 2
- բ. 4
- գ. 8
- դ. 11

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Երկրորդականի անկիւն

1.- Ամբողջացո՛ւր Մատթէոս 28.20.
Անոնց ստրվեցուցէք այն բոլոր
----- որ եւ ձեզի տուի. եւ
ահա ----- հետ պիտի -----
մինչեւ աշխարհիս -----:

վերջին Կիրակիները:
ե. Տօն ----- Սուրբ Խաչին
զ. Կ----- Կ-----
է. Ե----- Ծ-----
ը. Հ-----
թ. Յ----- Կ-----

2.- Զատիկին, ողջոյն տուողը կ'ըսէ.
- Քրիստոս ----- ի -----
եւ ստացողը կը պատասխանէ
----- է ----- Քրիստոսի:

7.- Գրէ՛ 23-րդ (ԻԲ) Սաղմոսին
առաջին համարը:
----- , -----

----- :

3.- Կիրակիներու ո՞ր շաբթը շիտակն
է:

8.- Աշխարհաբարով գրէ՛ հետեւեալ
տողը.

ա. Ս. Զատիկ, Նոր Կիրակի, Կանաչ,
Կարմիր
բ. Նոր Կիրակի, Կանաչ, Կարմիր, Ս.
Զատիկ
գ. Ս. Զատիկ, Նոր Կիրակի, Կարմիր,
Կանաչ
դ. Կրկնազատիկ, Ս. Զատիկ, Նոր
Կիրակի, Կանաչ

Սարսելով Թովմայի շօշափէր
զխոցուած տիգին եւ զբեւեռացն,

4.- Հայ Եկեղեցին ունի սուրբերու
երկու գլխաւորութներ. Յիշէ՛ զանոնք:

9.- Աշխարհաբարով գրէ՛ հետեւեալ
տողը.

ա. ----- Սուրբեր
բ. ----- Սուրբեր

Ի գլխոց լերանց գոչմամբ ձայնի,
տուք ըզփառս Աստուծոյ.

5.- Ժամերգութեան ընթացքին
ո՞ր գիրքին մէջ կը կարդանք այն
սուրբերուն մասին որոնց համար Հայ
Եկեղեցին յատուկ օր չէ նշանակած:

Յ-----ք

10.- Ո՞ւր գրուած է «Պիտի հանեմ ձեզ
ձեր գերեզմաններէն. կենդանութեան
շունչ պիտի տամ, իմ հոգիս պիտի
տամ ձեզի, եւ ձեզի ձեր երկիրը
պիտի վերադարձնեմ»:

----- 37.14

6.- Ճիշտ կարգով յիշէ՛ Յինանց 5

Ինչպե՞ս ոգեկոչել Մեծ Եղեռնի նահատակներուն անմահ յիշատակը

Ապրիլ 24, 1915 - 2013

Ոգեկոչենք Մեծ Եղեռնի նահատակներուն անմահ յիշատակը նաեւ՝

- . Ապրելով Հայադրոշմ կեանք մը,
- . Վառ պահելով հայաստանեայց եկեղեցւոյ տօներն ու ազգային ասանդութիւնները,
- . Լսելով, մտիկ ընելով ու երգելով մեր Հայանուագ շարականներն ու երգերը,
- . Ամուր կառչած փալով մեր հայավայել բարի բարքերուն ու սովորութիւններուն
- . Կարդալով ու կեանքի վերածելով մեր հայագրեալ Աստուածաշունչը եւ մանաւանդ ՍԻՐԵԼՈՎ Հայր Ամբողջ տարուան ընթացքին:

«Պիտի հանեմ
 ձեզ ձեր
 գերեզմաններէն.
 կենդանութեան
 շունչ պիտի
 տամ, իմ հոգիս
 պիտի տամ ձեզի,
 եւ ձեզի ձեր
 երկիրը պիտի
 վերադարձնեմ»:
 Եզեկիէլ 37.14